

وطن امروز

شهادت مظلومانه رئیس مذهب جعفری حضرت امام صادق علیه السلام را به عموم شیعیان تسلیت می‌گویم

تیتراهای امروز

مردم ترکیه برای انتخاب رئیس‌جمهور و ۶۰۰ عضو پارلمان این کشور پای صندوق‌های رأی رفتند

رقابت نفسگیر در ترکیه

آخرین نتایج شمارش آرا از رقابت نزدیک اردوغان و قلیچدار اوغلو حکایت دارد

گزارشی درباره سالگرد پیروزی ارتش و سپاه در برابر تروریست‌ها در سنج

عبرتی

برای تجزیه‌طلبان

ناوگروه ۸۶ نیروی دریایی ارتش پس از طی ۶۳ هزار کیلومتر در بندر صلاله عمان پهلو گرفت

مسیر اقتدار

روزانه بین هزار تا ۲ هزار سق جین در ایران اتفاق می‌افتد که ۹۲ درصد با رضایت والدین است

بی‌رحمی در رحم!

نشریه آمریکایی فوربس از تحویل قریب‌الوقع جنگنده‌های «سوخو ۳۵» به ایران خبر داد

هیولای روسی

در خدمت ایران

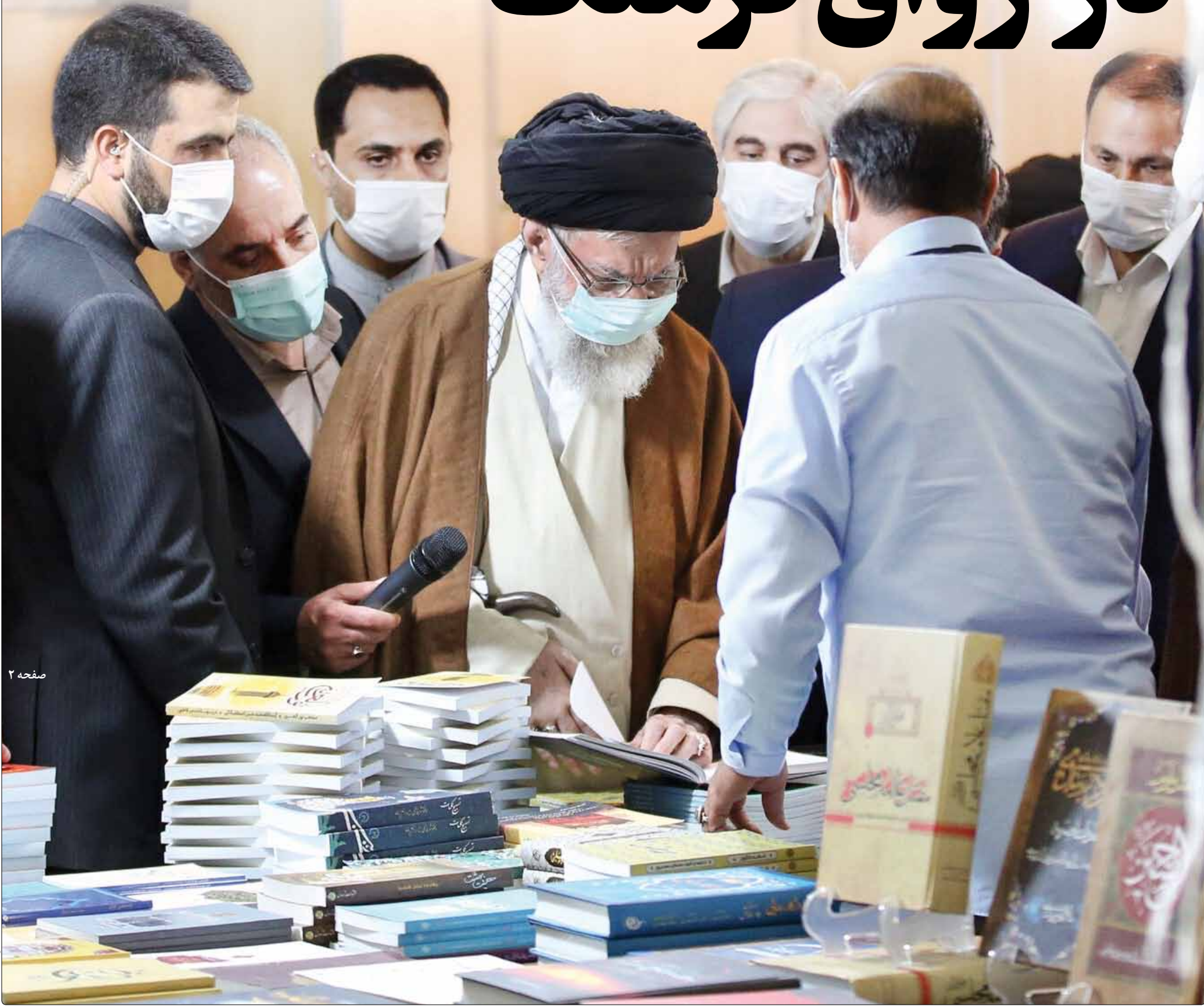
نگاه

امام تشکیلات

علی اکبرزاده: در میان عرف مذهبی جوامع شیعی و حتی اهل سنت، امام ششم شیعیان حضرت صادق (ع) به علم و دانش و تربیت شاگردان پرشمار معروف است اما این تنها یک بعد از سیره رفتاری و اجتماعی حضرت است. امام صادق همچون پدر بزرگوارشان علاوه بر گسترش و ترویج علم و تربیت شاگردان متعدد، فعالیت‌های اجتماعی و سیاسی پر رنگی علیه طواغیت زمان خودشان داشته‌اند. این مبارزات کاملاً تشکیلاتی و منسجم و از طریق شبکه‌ای به‌هم‌پیوسته به رهبری امام صادق انجام می‌گرفت. این وجه از امامت امام صادق (ع) در میان عوام و حتی شیعیان علاقه‌مند به ایشان معمولاً مغفول واقع می‌شود. درباره این تشکیلات عظیم امام صادق (ع)، تاریخ مطالب و نکات زیادی را نقل کرده است که پرداختن به آنها هدف این یادداشت کوتاه نیست. یکی از بهترین کتاب‌هایی که در این زمینه تحلیل خوبی ارائه کرده کتاب «انسان ۲۵۰ ساله» است. آیت‌الله العظمی خامنه‌ای در این کتاب می‌فرماید: «امام صادق صلوات‌الله علیه یک تشکیلات عظیمی از مؤمنان به خود و از طرفداران جریان حکومت علوی در سراسر عالم اسلام از اقصای خراسان و ماوراءالنهر تا شمال آفریقا به‌وجود آورده بود. تشکیلات یعنی چه؟ یعنی اینکه وقتی امام صادق اراده می‌کند آنچه را که او می‌خواهد مردم بدانند نمایندگان او در سراسر عالم اسلام به مردم می‌گویند تا بدانند، یعنی از همه جا وجوهای و بودجه برای اداره مبارزه سیاسی عظیم‌الی جمع کنند، یعنی وکلا و نمایندگان او در همه شهرها باشند که مردم و پیروان امام صادق به آنها مراجعه کنند و تکلیف دینی و همچنین تکلیف سیاسی خود را از آن حضرت بپرسند». همان گونه که آیت‌الله خامنه‌ای در کتاب انسان ۲۵۰ ساله بیان می‌کنند، تکلیف سیاسی مثل تکلیف دینی واجب‌الاجراست، چراکه آن امامی که ولی امر و واجب‌الاطاعة است و فتوی مذهبی و اسلامی‌اش در باب نماز، زکات، روزه و بقیه واجبات باید امتثال شود، فتوا و فرمان سیاسی همان امام در زمینه جهاد و روابط سیاسی نیز باید اجرا شود: «امام صادق یک چنین تشکیلات عظیمی را به‌وجود آورده بود و با این تشکیلات و به کمک مردمی که در این تشکیلات بودند، با دستگاه بنی‌امیه مبارزه می‌کرد. البته سرگذشت امام صادق بسیار مهم و آموزنده است. ۱۸ سال با بنی‌امیه و مدت طولانی دیگری با بنی عباس مبارزه کرد. هنگامی که پیروزی او بر بنی‌امیه حتمی بود، بنی‌عباس به عنوان یک جریان مزاحم و فرصت‌طلب آمدند میدان را گرفتند و بعد از آن امام صادق هم با بنی‌امیه و هم با بنی‌عباس مبارزه کرد.»

در رواق فرهنگ

رهبر انقلاب در بازدید از نمایشگاه کتاب: فرهنگ‌سازی کشور همواره احتیاج به کتاب دارد

«دسته دختران» بازنمایی زنانه از جنگ

جنگ را پیش کشیدند. در دهه اخیر اما روایت‌های زنانه از جنگ مجال بروز پیدا کرده‌اند؛ ادبیات داستانی پیش از هر رسانه‌ای محل ظهور این روایت‌ها شده است. کتاب‌هایی چون «دا»، «دختر سینا»، «دختران آبی‌دی»، «دختری کنار شط»، «یکشنبه آخر»، «خانه»، «من زنده‌ام»، «لیلا»، «امه‌های فیهمه»، «هنه علی»، «گلستان یازدهم» و «دوره درهای بسته»، با نگاهی زنانه به جنگ نگاشته شده است و حالا «دسته دختران» یک جمع‌بندی بصری از این خرده‌روایت‌ها است. ناگفته از جنگ را به زبان سینما بازنمایی کرده است. **کلیشه‌زدایی از نقش زنان در جنگ** در فیلم‌هایی که درباره جنگ تحمیلی ساخته شده‌اند، عموماً با زانی مواجه هستیم که به‌گونه‌ای کلیشه‌ای یا در حال بدرقه همسران و فرزندان‌شان بوده‌اند یا پشت جبهه مشغول آماده کردن تجهیزات. «دسته دختران» اما روایتگر زانی است که پا به پای مردان جنگیده‌اند. روایتگر آنهایی است که در روزهای محاصره و حمله در خرمشهر ماندند و پاس نشکستند. روایتگر زانی که در دل جنگ حضور داشته‌اند. با شروع جنگ تحمیلی در ۳۱ شهریور ۵۹، زنان به عنوان بخش قابل توجهی از جمعیت کشور، وظیفه خود را برای حفظ میهن از تجاوز دشمن به نحو مطلوب انجام دادند و با توجه به شرایط موجود به ایفای نقش خود پرداختند. اینان سربازان گمنامی بودند که بار سنگین تدارکات جبهه جنگ و برخی وظایف دیگر را بر دوش می‌کشیدند. هجوم یکباره دشمن به مناطق مرزی و

سال‌ها کمتر به آن پرداخته شده است. این فیلم روایت مقاومت و ایثار زنان در روزهای پرتلاطم ابتدایی جنگ است و با بازسازی تصاویر زنده و مستند از نبرد خانه به خانه خرمشهر، نخستین تصاویر سینمایی با نگاه زنانه از آن مقاومت را خلق کرده است. وقتی می‌گوییم نگاه زنانه، لزوماً منظور حضور زنان به عنوان قهرمانان اصلی فیلم نیست، بلکه آن چیزی که در این بین اهمیت دارد، اثری سینمایی است که تلاش کرده در شیوه بیان نیز زنانه باشد. جلوه‌های ویژه، قاب‌بندی، تدوین، گریم، تصویربرداری، نور، صدا، صحنه‌پردازی و در کنار محتوا و مفاهیمی چون امید، عشق (در همه ابعادش)، عواطف عمیقاً حسی و انسانی، مقاومت، صبوری، وفاداری، تلاش، رشادت، مهر مادری، دیگرخواهی، از خودگذشتگی، ایثار و دهها فضیلت دیگر که در این فیلم به نمایش گذاشته شده است، در پیوند با شیوه بیان شاعرانه، همه در شکل دادن به این نگاه زنانه سهیم هستند. در واقع فیلم «دسته دختران» هم در موضوع و محتوا متمرکز بر بازنمایی زنان است و هم در شیوه بیان و فرم کار تلاش کرده است زنانه باشد؛ فرم‌های معناداری که کمتر در سینمای این سال‌ها رد آنها را می‌توان یافت. **وامداد ادبیات داستانی دفاع مقدس** خوب می‌دانیم نقش زنان در جنگ تحمیلی نادیده گرفته شده و ما هم کمتر از نقش زنان در دفاع مقدس شنیده‌ایم. در سال‌های جنگ و حتی بعد از آن مردان دست به کار نوشتن جنگ شدند و روایتی مردانه از

یادداشت **هادی مؤمنیان:** فیلم سینمایی «دسته دختران» از چهارشنبه ۲۰ فروردین اکران خود را با شعار «این رزم را با زن سرودن عاشقانه است» در سینماهای سراسر کشور آغاز کرد. به همین بهانه در این گزارش تلاش خواهیم کرد به معرفی این اثر بپردازیم. **«دسته دختران» روایتی زنانه از جنگ** «دسته دختران» با نگاهی آزاد بر اساس روایت‌های واقعی از مقاومت ۲۴ روزه خرمشهر در دفاع مقدس ساخته شده است. در نگاه کلی کارگردان این فیلم الگوی زن منفعول و مرد فعال را که در سینمای دفاع مقدس موضوعیت دارد به چالش می‌کشد. فیلم «دسته دختران» روایتگر زانی است که به اندازه مردان زخم خورده‌اند اما کمتر چیزی از آنها و خاطرات‌شان شنیده‌ایم. در چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر، خانم قیدی تنها زن حاضر در جشنواره بود. منیر قیدی پیش از این فیلم سینمایی «بولایی‌ها» را با قصه خانواده‌های فرماندهان جنگ در پشت جبهه کارگردانی کرده بود. فیلم مجموعه‌ای از خرده‌روایت‌ها را کنار هم و در امتداد هم ارائه کرده است. شاید بزرگ‌ترین نقد به فیلم ضعف فیلمنامه و غیاب نخ تنبیهی است که به شکل انسجام‌بخشی توانسته باشد مهرهای روایت (خرده‌روایت‌ها) را به هم وصل کند. اما نکته کلیدی فیلم «دسته دختران» بازنمایی روایتی زنانه از جنگ است. کارگردان این اثر هنری بر بخش‌هایی از جنگ ۸ ساله نور افکنده که طی همه این

■ از دوره دوربین عکاسان دفاع مقدس علاوه بر وامداد بودن به ادبیات، از دیگر هنرهایی که فیلمساز بدان توجه ویژه داشته است هنر عکاسی است. به نظر می‌رسد عکس‌های دفاع مقدس منبع الهام بسیاری از قاب‌بندی‌ها و فضا‌سازی‌های فیلم «دسته دختران» است. به طور کلی می‌توان نوشت طی ۴ دهه گذشته، سینمای ایران روایت‌های زنانه از جنگ را در اولویت قرار نداده است. اکثر فیلمنامه‌ها را مردها نوشته‌اند و بیشتر فیلم‌ها را مردان ساخته‌اند؛ این شده که روایت‌های زنانه در تاریخ گم شده‌اند حتی وقتی عکس‌های دفاع مقدس را می‌بینیم، زنان را در نقش کسانی می‌بینیم که دارند مردهای‌شان را بدرقه می‌کنند، کمتر دیده‌ایم (حتی می‌توان نوشت اصلاً ندیده‌ایم) زانی را که اسلحه در دست داشته و دوشادوش مردان بجنگند. چهره زنان در جنگ که معمولاً در واسطه با روی مردانه جنگ، یعنی همسر یا مادر شهید به تصویر کشیده شده است، در «دسته دختران» وضعیتی تازه به خود می‌گیرد؛ روایتی که زنان فعالانه و پایه‌های مردان آن را پیش برده‌اند. زنان در فیلم سینمایی «دسته دختران»، نقش آفرین و اثرگذار نمایش داده شده‌اند. در تحلیل‌هایی، فیلمساز تلاش می‌کند به دوربینش نگاهی زنانه ببخشد و تصاویر مرتبط با برنامه مردسالارانه صنعت سینما را واسازی کند. متعاقب آن، چرخشی صورت گرفته تا اندیشه‌های زنانگی پیش کشیده شود و تجربه‌های فراموش شده یا کمتر گفته شده زنان بازسازی شود.